

БАЛЬЦІЙ ЮРІЙ ЮРІЙОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного права,
кандидат юридичних наук, доцент

ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

Проголошення незалежності і прийняття нової Конституції України дали потужний імпульс для радикальних процесів демократизації суспільства і держави. Складовою процесу демократизації нашої держави є визнання і гарантування місцевого самоврядування, яке є не тільки досить складним та багатоплановим соціальним феноменом і правовим інститутом, а й стало реалією суспільного життя.

Виходячи з того, що сьогодні Україна вставши на шлях демократичного розвитку, і прагнучи до подальшої інтеграції у Європейське співтовариство, сприйняла європейські стандарти місцевого самоврядування, які перш за все закріплені Європейською хартією місцевого самоврядування 1985 р. (далі – Хартія) [1], тим самим актуалізується питання стосовно імплементації норм європейського права в національне для дієвого реформування місцевого самоврядування України.

Процес імплементації принципів Хартії в законодавство України має суб'єктивні та об'єктивні проблеми, що призводять до гальмування процесу становлення повноцінної та ефективної системи місцевого самоврядування в державі та запровадження дієвого врядування на місцевому рівні.

Функціональний зміст процесу імплементації принципів Хартії, полягає не тільки в діяльності держави щодо нормативного закріплення, а й максимального запровадження та реалізації на практиці положень, що закріплені в Хартії, при цьому сам процес імплементації має бути постійним та не може мати чіткі часові рамки.

Сьогодні, не виконуючи свої зобов'язання щодо повноцінної імплементації принципів Хартії, Україна сповільнює процес європейської інтеграції та проведення реальних широкомасштабних реформ місцевого самоврядування.

Крім того, без запровадження якісного місцевого самоврядування та реальної автономії місцевих співтовариств, наша держава не може казати про децентралізацію влади та реалізацію принципу субсидіарності, який дає можливість для економії фінансових ресурсів, їх якісного розподілу та реальної боротьби із корупцією.

Хартія вимагає, щоб домінуючий принцип місцевого самоврядування був закріплений в національному законодавстві або в конституції, для того щоб гарантувати її ефективну національну імплементацію. Вона встановлює принципи демократичного функціонування громад (місцевих співтовариств) та є першим договором, що встановлює прин-

цих передачі компетенції місцевим громадам, котрі мають супроводжуватись передачею відповідних фінансових ресурсів. Цей принцип, відомий, як принцип субсидіарності, що дає можливість для децентралізації влади до рівня, що є найближчим до місцевих жителів.

Саме в частині першій Хартії закладені основні її принципи: «Хартія складається із трьох частин. Перша частина містить основні положення, що визначають принципи місцевого самоврядування. Вона чітко визначає необхідність конституційних та законодавчих основ для місцевого самоврядування, виділяє (визначає) концепцію та основи принципів визначаючих природу та сферу повноважень місцевого самоврядування» [2].

Не дивлячись на достатнє, в більшості випадків, відображення тексту статей Європейської хартії місцевого самоврядування в законодавстві України, існують реальні проблеми із розумінням суті цих принципів та їх наступним неналежним виконанням. В більшості випадків можна констатувати проблеми із якісним національним перекладом тексту Хартії, а відповідно, і неможливістю закріплення чи аналізу якості закріплення принципів Хартії в законодавство України.

Вважаємо, що більш детальний та глибокий аналіз ситуації щодо розуміння та реалізації принципів Хартії в європейських країнах, може стати реальною можливістю для приведення у відповідність до європейських стандартів законодавства нашої правової демократичної держави та проведення дієвих реформ в сфері місцевого самоврядування.

Список використаної літератури:

1. Європейська Хартія про місцеве самоврядування // Місцеве самоврядування. – 1997. – № 1-2. – С. 90-94.
2. Explanatory Report of European Charter of Local Self-Government [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Reports/Html/122.htm>.

Ключові слова: європейська хартія місцевого самоврядування, місцеве самоврядування, територіальна громада.

Ключевые слова: европейская хартия местного самоуправления, местное самоуправление, территориальная громада.

Key words: European Charter of Local Self-Government, local government, territorial community.